

א שבת אכל הרבי מליזעסק

פז"ק פרשת מטו"מ * שבת מצרכים מנחם אב תשפ"ו

חצר הקודש לזענסק קרית גת * אימייל – 10747962372@gmail.com
קו שיעורי תורה לזענסק * 0747-962-372 שלוחה 0 להשאר תודעה. שיעור בספה"ק נועם אלימלך שלוחה 6
דרשות פרשת השבוע: בלה"ק. שלוחה 5 באידיש. שלוחה 9 שיעור יומי בעניני הפרשה ומועדים. שלוחה 2

הרבי הנועם אלימלך. רבי של תורה ויראת שמים רשכבה"ג והגאולה מלמד אותנו בפרשת השבוע דרך ה' כראוי וכנכון. ובפרשיות של ג' דפורענותא הרבי נזהר ולא מזכיר כלל עניני גלות וצרות אלא מלמד אותנו דרך הפסוקים איך צריך להתנהג ומה לעשות כדי שיהיה טוב לכלל ישראל, וכבר לימד אותנו הרבי בפרשת יתרו שצדיק צריך שיהיה לו ושיהיה בו את כל הטוב עכשיו. כמו שיהיה בזמן הגאולה. ומדגיש לנו הרבי דבר בסיסי בגאולתם של ישראל, אין רק אחד שהוא מבין בגאולה והוא ישלוט וישליט את עצמו. אלא כל בן תורה שיושב ולומד תורה ועובר על מידותיו חז"ל קוראים לו משה שפיר קאמרת! דווקא הצדיק העוצמתי עם הרצונות החזקים והעוצמה שיש בו ולו. יבין שלעזור ולגאול את כלל ישראל במהרה בימינו זה רק על ידי שיתחבר עם צדיקים וחכמים ויקבל את דבריהם בשמחה, ובקרוב נזכה שהסנהדרין ישובו למקומם וירד ביהמ"ק מלמעלה ויתקבצו כלל ישראל להיות כאיש אחד בלב אחד ונברך בשם ומלכות מקבץ נדחי עמו ישראל, אמן
וזה לשונו הק' של הרבי בפרשות מטות ומסעי:

א

וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל. דהנה הצדיק הרוצה להמשיך השפעות על ישראל צריך לחבר עמו שאר צדיקים, שע"י הדיבור המדבר עמהם הוא משפיע לכל ישראל, והם המסייעים אותו אל הטוב ההוא להסתים פי המקטרג מעליו בזכות הרבים, משא"כ כשהוא לבדו צריך כח גדול ויד חזקה להשקיט המקטרג לבל ישלוט בו. וזהו שאמר משה רבינו ע"ה "איכה אשא לבדי כו'", פירוש כשאני לבדי בלא התחברות שאר צדיקים הוא למשא עלי להמשיך לכם צורכיכם כו'. וזהו "וידבר משה אל ראשי המטות" פירוש שחיבר עצמו עם הצדיקים, "לבני ישראל" כמו בשביל ישראל, להמשיך להם שפע. וק"ל.
וזהו "עורי צפון ובואי תימן", ר"ל הסיבה שעל ידה תעורר את הצפון היא השפעות פרנסה ע"ש "מצפון זהב יאתה", "ובואי תימן" צריך אתה שתבוא למדרגות "תימן", ע"ד הרוצה להחכים ידרים, והיינו התחברות הצדיקים והחכמים כנ"ל.

ב

בדרך אחרת. "וידבר משה אל ראשי המטות כו" זה הדבר אשר צוה ה'", ע"פ דאיתא בגמרא "כל הנביאים נתנבאו ב"כה", נוסף עליהם משה שנתנבא בלשון "זה הדבר". ולהבין הפרש שביניהם ומה נפקא מינה באיזה הלשון שניבאו. ונראה כי דרך הצדיק הגדול אשר רוח אלקים דבר בו בגודל קדושתו, אז השומע דבריו, נדמה לו שכדבריו הקדושים כן כתוב בתורה הקדושה, ומוצא פסוקים המסייעים לדברי הצדיק, והוא אומר על דברי הצדיק "זה הדבר אשר צוה ה'", פירוש אלו דברים שהצדיק דיבר הם הדברים הנאמרים מפי ה'. ויש שאר צדיקים אשר אינם במדרגתם כ"כ שיהיו כל השומעים נדמים בעיניהם כאילו כתובים בתורה, אלא שמעידים על דבריהם שהם דברי יושר ואמת ודברי אלקים חיים, אבל אינם מוצאים אותם כתובים בתורה. וזהו "כל הנביאים מתנבאים בכה", פירוש שהיו מעידים על דבריהם לאמר כה ראוי ונכון, "נוסף עליהם משה שהתנבא בלשון זה הדבר", פירוש שהיו אומרים על דבריו זה הדבר אשר צוה ה', פירוש שרוח אלקים כ"כ דבר בו עד שהיו מעידים הכל שדבריו דברי תורה והמה בכתובים.

וזהו "וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמר זה הדבר", פירוש כנ"ל שיאמרו בני ישראל על דבריהם {של כל ראשי המטות} זה הדבר אשר צוה ה'. והבן.

ג

איש כי ידור נדר כו'. נ"ל דהנה האדם יש בו חלק אלוה ממעל, וצריך האדם להכין ולעשות דירה נאה להחלק הזה דהיינו בעולמות עליונים, וזהו "כי ידור" לשון דירה, "לה" ר"ל לחלק אלוה, וזהו שאמרו חז"ל "סתם השוכר דירה הוא לתלתין יומין", זה רמז על האדם הרוצה לקנות דירה לחלקו ממעל, **צריך לתקן מעשיו בכל תלתין יומין, דהיינו להרהר בתשובה ולהדר על כל מעשיו שעשה כל שלשים יום**, שלזה תקנו חז"ל **להתענות בכל ער"ח כדי לפשפש במעשיו**, ולזה רמזו על ריב"ל שהיה מהדר תלמודו כל ל' יום.

"או השבע שבועה", פירוש שבועה הוא מלשון שבעה, שצריך האדם לעבוד בז' מדריגות, ע"ד שפרשתי "ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי שבת" רמז שצריך לתקן הששה קצוות ואחר זה יבוא אל המדריגה השביעית היא קדושת שבת, וזהו "השבע שבועה" דהיינו ז' מדריגות שכל אחד כלול משבעה.

לאסור איסור על נפשו רמז אחר שיבוא הצדיק לכל המדריגות, **"הצדיק" צריך לראות בשכלו ולהבין שעדיין לא יצא ידי חובתו בעבודתו, וידמה בעיניו תמיד כאילו מקצר בעבודה ולמצוא בעצמו תמיד חסרונות וחטאים ואיסורים**, כדי שע"י פשופשו במעשיו יהיה דבוק עם העולם למטה ויהיה מקושר עמהם להשפיעם רב טוב הצטרפותם. וזהו **לאסור איסור על נפשו, פירוש למצוא תמיד שעשה איסורים של חטא**. וזהו שאמרו הכורע בברוך צריך שיראה איסור נגד לבו, פירוש צריך שיוכנע כ"כ שיראה איסור כנגד לבו, להיות נגד לבו שעשה איסורים וחטאים, למען הפעולה הנ"ל להטיב לישראל ע"י התקשרותו בהם. וזהו שאמרו על ר"ע כשהיה מתפלל בציבור היה מקצר ועולה, פירוש שהראה לעצמו שהוא מקצר בעבודה למען היות דבוק עם הציבור להשפיע להם רב טוב, וכשהיה מתפלל ביחיד, ר"ל שלפעמים כשהיה מתבודד בפני עצמו להתאחד באחדות, אדם מניחו בזוית זו ומצאו בזוית אחרת, פירוש שלבני אדם נדמה להם שהוא בזוית זו העוה"ז, והוא היה בזוית אחרת בעולמות עליונים, **כי כן דרך הצדיק, אף שהוא מדבר עם בני אדם, בכל זאת נפשו קשורה למעלה בעולמות**. ואפשר שלזה רמזו ז"ל באמרם מאן דלא כרע במודים אחר כו' נעשה שדרתו נחש, כי זה מדה כנגד מדה, דבאמת צריך להבין מאין יבוא להצדיק גמור שלא יהיה יוכל למצוא עצמו שלם במעשיו? זה הוא באמת מחמת חטא הנחש בלתי אפשרי היות שלם, וזה "שלא כרע במודים", פירוש בדרך הכריעה, היינו עד שיראה איסור שפירושו כנ"ל ההכנעה הגדולה, והוא סובר בעצמו שתיקן הכל ולא התאמץ לבוא אל ז' מדריגות הנ"ל, "נעשה שדרתו נחש" מדה כנגד מדה עבור שלא הכניע עצמו.

ונחזור לביאור הכתוב. לא יחל דברו פירש"י ז"ל לא יעשה דבריו חולין, י"ל הפירוש לפי דרכנו, **שהצדיק הזה צריך לראות שלא יהא דבריו חולין כלל וכלל כי אם קדושה ודביקות**, "אבל אחרים מוחלין לו", ר"ל אבל אחרים הבאים אליו בדבר הצטרפותם לפעול להם דברי גשמיות, הוא מוכרח לדבר עמהם בדברי חולין הגשמיים האלו לפעול להם כל צרכם, {ורק אז} ככל היוצא מפיו יעשה פירוש ככל אשר יצא מפי הצדיק כן יעשה ה' אלקים, כמ"ש הצדיק גוזר והקב"ה מקיים.

ד

או יאמר "ככל היוצא כו", ע"ד שאנו אומרים "ה' שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך", דהיינו שיפתח את שפתינו, "ופי יגיד" לשון המשכה, "תהלתך", ר"ל הדיבורים היוצאים מפי יהיו נמשכים עד עולם עליון הנקרא תהילה. ונמצא דברי קדושה שהצדיק מדבר הם דבוקים בפיו ונמשכים ועולים עד עולם עליון, ואינם נפסקים לצאת מפיו ממש רק דבוקים גם בפיו הקדוש, ולא כן דברי הגשמיות הנפסקים מהדיבור, והצדיק צריך לראות שגם דברי הגשמיות שלו יהיה ג"כ בקדושה וטהרה גדולה למען יעשה בהם ג"כ עשיות קדושה, וזהו "היוצא מפיו" פירוש אפילו דברי גשמי "יעשה" בהן תיקון.

וזהו שנאמר בפרשת מסעי "צו את בני ישראל כו' כי אתם באים אל ארץ כנען", פירוש כשתבואו להכניע ולשבר כח החיצונים וס"א הנקרא "ארץ כנען", "זאת הארץ אשר תפול לכם" כפירש"י ע"י שהפיל הקב"ה שרי האומות לפניכם, ולפי דרכנו פירושו אתם תפילו הס"א, "בנחלה" ר"ל ע"י התורה הקדושה הנקרא נחלה, "ארץ כנען לגבולתיה" ר"ל שתראו לשבר הגבולות של הס"א. ואמר הכתוב "והיה לכם פאת נגב מדבר צין", פירוש אחר הגבול של הס"א על שאינו מניחה לכם לבא לפאת נגב היא החכמה ע"ד הנ"ל הרוצה להחכים ידרים, "מדבר צין" דאיתא מדבר צין הוא רמז להתורה הקדושה הניתנה בסיני, והס"א מעכבת אתכם מעסוק בה, ועיקר העיכוב הוא "על ידי אדום" כמ"ש מי מעכב שעבוד מלכיות, אבל אחר שתשברו את הס"א וגבולותיה, תזכו "והיה לכם גבול נגב מקצה ים המלח קדמה", "קצה ים" הוא העולם עליון הנקרא ים התלמוד, "המלח" ר"ל תמתיקו אותם כמו מלח הממתיק הבשר, "קדמה" פירוש ע"י שתגיעו בתורה לים העליון תעשו נחת רוח להבורא ב"ה שהוא קדמונו של עולם. "ונסב לכם הגבול מנגב למעלה עקרבים", פירוש שתזכו בזה לסבב אתכם עם הגבול הזה אחר שתתקנו אותו עד למעלה עקרבים, דאיתא "אפילו נחש כרוך על עקבו לא יפסיק", ר"ל "נחש" רמז לנחש הקדמוני שהטילה זוהמא, שע"ז אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא, כמו שכתבתי כבר בפרשתינו שהצדיק מוצא תמיד בעצמו חסרונות וקיצור בעבודתו יתברך, והוא באמת מחמת חטא הנחש, וזהו "נחש כרוך על עקבו" דהיינו חטאים שאדם דש בעקביו כרוך עליו מחמת הנחש, "לא יפסיק" ר"ל בשביל זה לא יפסיק מדבקות, ואמרו חז"ל "הני מילי נחש אבל עקרב יפסיק", זה רמז שאם חלילה באיזה חטא נכשל שהוא חלילה סכנה דהיינו חטא ממש ח"ו, ע"ז יפסוק עצמו מהדבקות חלילה, וזהו שאמר הכתוב כשתשברו ותכניע הס"א אזי תגיעו למעלה עקרבים, שלא ישלוט בכם שום עקרב הוא חטא ממש

חלילה, ותהיו למעלה למעלה שלא יוכל ליגע בכם כזאת. והשם יזכנו לעבדו בתמים שלא ישלוט בנו יצה"ר, ונזכה במהרה לביאת משיחנו שיתוקן חטא הנחש ומלאה הארץ דעה. אמן כי"ר.

פרשת מסעי

ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם. נ"ל דהנה לכאורה יש לדקדק. א' שהיה לו לכתוב "ויכתוב משה את מסעיהם" ומלת "מוצאיהם" הוא מיותר ואין לו פירוש לכאורה. וגם למה נכתבו המסעות הללו וכמו שדקדק רש"י ז"ל. ועוד למה נכתב בכל מסעי "ויחננו" והיה די בכתבו "ויסעו בני ישראל מרעמסס לסוכות" וכן כולם.

אך הענין דהנה מ"ב מסעות נכתבו כאן רמז למ"ב עולמות. והנה יש עולם שהוא דין ויש עולם שהוא רחמים ויש עולם שהוא משותף ברחמים, וכן כל עולם ועולם מיוחד לעצמו כל אחד למצותו ותיקונו, אך מחמת שיש בני אדם המקלקלים במעשיהם אשר לא טובים ופוגמים חלילה באיזה עולם, זה נקרא בשם מסעי ע"ד "ויסעו מהר ההר" דאיתא בזוהר פ' חוקת דנטלי מלאפא תלמודא כו' ע"ש לשונו, {פי' דנטלי מלאפא תלמודא, שלקחו את עצמם מלמוד. דהיינו לא לומדים תורה בהתמדה ובעומק ההבנה ואז מפרשים אחרת את כל התורה, ועושים מצוות כפי הבנת דעתם המשובשת, ומקלקלים את כל מעשה המצוות, ודברים המה בחכמיהם ולא בצדיקים וחכמים כמו שלימד אותנו הרבי בפרשת מסעי. כמה שורות קודם. ואכמ"ל והחי יתן אל לבו להבין ולהשכיל}.

וצריך הצדיק לתקן מה שקלקלו את ה-עולם, וזה נקרא בשם חנייה ע"ד שאמר הכתוב "ויחנן ישראל נגד ההר", ולכן נאמר "ויסעו ויחננו", ר"ל מה שנסעו מקדמונו של עולם קצת וקלקלו באיזה עולם, "ויחננו" פירוש שהיו הצדיקים שביניהם מתקנים כנ"ל, לכן בפסוק "ויחננו ברתמה" פירש רש"י בפירושו על שם הלשון הרע של מרגלים נקרא המקום רתמה, על שם גחלי רתמים ע"ש, ולא פירש כן בשאר מסעות, בשביל שזה החטא היה בגלוי שהוא חטא המרגלים, וזהו "ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם", פירוש היינו מה שהצדיקים מוציאים בפיהם בכחם בפנימיותם הקדושה, הם מתקנים את המסעות כנ"ל.

{מלמד אותנו הרבי שני דברים: א'. שח"ו הצדיק שבכוחו לתקן איזה עוולה שיהודי עשה לא להזכיר לו ולא להעיר לו על זה, רק יתחכם וילמד לתקן את זה והרבי הביא בספרו הק' כמה פעמים איך מוכיחים בחכמה כדאי שהבעל עבירה לא יבין שהתכוונו אליו כלל. ב' שהתקון ללשון הרע הכי נכון, הוא שהבעל לשון הרע יעסוק בתורה ויתרגל להוציא מפיו דברי תורה ויתרגל את עצמו תמיד לחשוב ולהשכיל בדברי תורה, כמו שחז"ל דרשו על לימוד התורה כי חיים הם למוציאיהם בפה}

וזהו תהלים סה, ט ויראו יושבי קצוות מאותותיך, ר"ל יושבי קצוות הם הצדיקים היושבים תמיד על הקצוות, דהיינו על ב' קצוות, לתקן ולהמתיק הדינים ולעורר הרחמים, ע"ד יעקב איש תם יושב אהלים, פירוש ב' אהלים היינו דין ורחמים, ומפרש הפסוק לה' שהצדיקים נוטלים ראייה לזה "מאותותיך", פירוש והצדיקים הם נוטלים ראייה מן התורה הקדושה, שכן נראה מאותיות התורה {כמו שלימד אותנו הרבי בפרשת מטות אות ב'}, כאשר מצינו בהתורה לכאורה תיבות ואותיות יתירות, כמו המסעות הנ"ל שצריך אומד למה נכתבו, ומלת "ויחננו" הוא מיותר לכאורה, אלא שהתורה רמזה בזה שהצדיקים תקנו הכל, כל מה שקלקלו אותו כנ"ל. א'. ולפעמים היו ממתיקים הדינים שנתעוררו ע"י המעשה לא טוב, ב'. ולפעמים היו מעוררים רחמים כל עולם לפי ענינו, ולכן הצדיקים הבאים אחריהם יוצאים בעקבותיהם ועושים ג"כ כמעשיהם בב' קצוות כנ"ל,

וזהו "מוצאי בקר" ר"ל שהם ממציאים ופועלים רחמים הנקרא "בקר", "וערב תרנין" הם הדינים הנקראים "ערב" וממתיקים אותם לרחמים, ונמצא גם הם מרננים ברנה ושמחה ואור ליהודים. אמן.

וזהו פירוש "מעולם לא לן אדם בירושלים ועבירה בידו", וכבר דקדקתי בו עיין לעיל, ולפי דרכנו פירוש דהדין נקרא לשון "לינה" שהוא ערב כנ"ל, **ומי שבידו להתפלל ולהמתיק אותם ואינו עושה זאת הוא נקרא חוטא,** כמו שאמר הכתוב "גם אנכי חלילה לי מחטוא מחדול להתפלל", וזהו "לא לן אדם", דהיינו שלא היה איזה דין חלילה על איזה אדם ולא היו ממתיקים אותו, זה לא היה כלל, וזהו "ועבירה בידו" פירוש שלא היתה המכשלה הזאת תחת ידם שיראו איזה דינין ולא היו מתפללים וממתיקים, כי {עובדי ה'} תיכף ומיד התפללו ופעלו בתפילתם הזכה ועובדות הכשרות להמתיק הכל ולהפכו לרחמים.

דברי סיוס לחומש במדבר לכבוד התורה ולכבוד שנת חזק. מוצא בחז"ל חכמה עמודיה שצעה אלו שצע ספרי התורה בראשית שנות ויקרא וג' ספרים של חומש במדבר וספר דברים. מלמד אותנו הרבי בכלל בספרו הק' שהם כנגד השבע מדות שהאדם צריך להשתלש בהם בעבודת השם. והעבודה היא צע מידות והמידה השביעית היא כעין סיכום ותולאה כפי הנהגתו של האדם בצקת המידות לפי הסדר שלהם. והמידה השביעית היא מדת מלכות, בעבודת האדם, פה. תורה שצב על פה ומאח הרבי אל. לימוד התורה בהבנה. ב. שהתורה מלמדת אותנו שנהיה בעלים על הפה שלנו. ומוסיף הרבי וז"ל: צריך האדם לעבוד בז' מדריגות, ע"ד שפרשתי "שקת ימים תעשה מלאכה וציוס השביעי שבת" רמז שצריך לתקן השקת קצוות ואחר זה יבוא אל המדריגה השביעית היא קדושת שבת, וזהו "השבע שבעה" דהיינו ז' מדריגות שכל אחד כלול משבעה. עכ"ל. וצבת נבראה רק כדי שיעסקו בתורה. ובהשלמת חומש במדבר זוכים אנחנו לסיים את העבודה בצקת הקצוות, וכבר בצבת תיכף לסיוס חומש במדבר מתכופים את ספר דברים לכבוד התורה ולכבוד השבת. חזק חזק ונתחזק

פרשת מטות ומסעי פרשות ופרשיות בזמן הגלות וההתמודדות

בספה"ק אש קודש להרה"ק מפיאסצנע זצוק"ל הי"ד נו"נ לרבינו הק' הרבי הנועם אלימלך

הרבי מפיאסצנע כתב את דברי התורה המובאים כאן כהיה בגלות קשה ביותר בגטו אצל הנאצים ימ"ש וסבל יסורים נוראים בגוף ובנפש עד שיצאה נשמתו בטהרה ומתוך קושי וצער ויגון שאנחנו לא יכולים לתאר כתב בפרשת מטות ובפרשת מסעי ימי בין המצרים דברי חיזוק שאמר ליהודים שם ורשם לנו כדי שנדע להתבונן ולהאמין ולצפות לגאולה ולמשחית.

כותב: איך מהרהרים בתשובה, איך חוזרים בתשובה, איך מתפללים להקב"ה, איך מעוררים מדת הרחמים מלמטה, איך ראוי לאדם להיות בשמחה במצב הכי גרוע שנמצא בה, להבין שהקב"ה נתן לנו נסיון קשה באמונה זה רק בגלל שאנחנו יכולים לעמוד בנסיון הקשה הזה.

ב"ה היום אין אחד שיש לו קשיים כאלה כמו שהוא ראה והרגיש ובכל זאת ראה את הגלות הקשה וכתב בשבילנו דברי חיזוק ועידוד בטוב טעם, מלבד זאת אנחנו רואים את הנפלאות שבזמן שהיו חיינו תלויים לו מנגד היה מרוכז במאה אחוז ביחוד השם באמונה ובשמחה וראה והרגיש הנה הנה משיח בא.

לא הוספנו שום ביאור כי אין כמו ללמוד ממש את דבריו הק' ולחזור עליהם להבין ולהשכיל ובפרט כשיודעים את הסיטואציה בה היה בזמן הזה. אותי זה עורר מאוד בתשובה וחיזק אותי באמונה ונתן לי כח ללמוד תורה ביתר שמחה וטוב לבב, ואם לי זה עזר זה ודאי יכול לעזור לכל אחד להתחזק בעבודת השם, ויקויים בנו ולנו במהרה יהפוך השם הימים האלה לששון ולשמחה.

בברכת טוב עין הוא יבורך

נח גד ויינטראב במוהרי"ד זצוק"ל

שנת תש"ב, מטות

וידבר משה אל ראשי המטות וכו', זה הדבר וכו', ונודע הדיוק למה לא נאמר כאן שד' דיבר אליו כמו בכל מקום וידבר ד' אל משה וכו', ורש"י פי' כל הנביאים התנבאו בכה וכו' הוסיף עליהם משה שהתנבא בזה הדבר, ונבין למה ביצ"מ שהיתה התגלות גדולה נאמר לו בכה וכאן בזה הדבר.

דאיתא בברכות (דף י"ג) דאמר רשב"נ אר"י כל פרשה שהיתה חביבה על דוד פתח בה באשרי וסיים בה באשרי, ומקשי התוס' מה כל פרשה, והא לא אשכחן שום פרשה אחרת שמתחלת באשרי אלא היא, [היינו אשרי האיש, כיון שאשרי האיש ולמה רגשו חדא פרשה נינהו] וי"ל דלאו דוקא פתח באשרי וסיים באשרי, אלא חתימה מעין פתיחה כמו תהלה לדוד שפתח בתהלה וסיים בתהלה וכו' וכן הרבה פרשיות שמתחילות בהללו, עכ"ל, ונבין מעט לפי מצבנו הענין שכל פרשה שהיתה חביבה על דוד סיים בה מעין שפתח.

אפשר כי איתא בהקדמת זוה"ק (דף א' ע"ב) שבינה בחי' מי דקיימא לשאלה ולא למנדע, היינו שלמעלה מהשגה, ומלכות בחי' מה, כיון דשאל בר נש ומפשפש לאסתכלא ולמנדע מדרגא לדרגא עד סוף כל דרגין, כיון דמטו תמן מה ידעת מה אסתכלא וכו' הא כלא סתים כדקדמיתא, ע"ש, והיא עיקר תיקון המלכות כשנתגלה בה הבחי' מה, כי כשאמרה הלכנה, מלכות, אפשר לב' מלכים וכו', ורצתה להשתוות לבחי' זעיר נעשה פגם, והתשובה היתה לה לכי ומעטי עצמך כנודע, לכן כשהוא בחי' מ"ה, הוא התיקון שלה, ובאדם כשאחר כל עבודתו והשגתו בתורה יודע שלא עבד ולא השיג כמ"ש זוה"ק מה ידעת מה אסתכלא הא כלא סתים, אז נתגלה בו בחי' חכמה כח מה, והיא התגלות חכמה עילאה בחכמה תתאה כנודע שמלכות היא חכמה תתאה, ואבא יסד ברתא כנודע, ודוד המלך הוא בחי' מלכות לכן כל פרשה וכו' היינו בשעה שעלה לדוד לעשות התיקון, שבסופה נתגלה כבראשה, כח מה חכמ"ה ומ"י בינה בראשה, ומ"ה של מלכות בסופה, שהוא תיקון בחי' מלכות כנ"ל עשה בה חתימה מעין פתיחה, אשרי ואשרי תהלה ותהלה וכו'.

עוד אפשר דאיתא [בפסחים קי"ז] אהא דלפעמים נאמר לדוד מזמור ולפעמים מזמור לדוד, דכשהתחיל לאמור שירה ואח"כ שרתה עליו רוח"ק נאמר מזמור לדוד, וכשרתה עליו רוח"ק ואח"כ אמר שירה נאמר לדוד מזמור, נמצא דכשר שירה והרוה"ק שרה עליו אח"כ אז לא היה ראשית המזמור באותה בחי' שהי' סופו, דסופו הי' ברוה"ק משא"כ תחילתו, אבל כשרתה עליו רוח"ק מתחילה אז גם תחילתו הי' באותה בחי' כמו סופו, וזאת היתה חביבה עליו שכל הפרשה היתה ברוה"ק שגם מתחילה שרה עליו רוח"ק לכן עשה פתיחה וחתומה שוה! מפני ששניהם שווים שברוה"ק נאמרו משא"כ אילו שפתח בלא רוח"ק ואח"כ שרה עליו רוח"ק שלא היו הפתיחה והחתומה שוה, לא עשה הפתיחה והחתומה שווים,

אבל לפי"ז כל לדוד מזמור הי' צריך לעשות פתיחה וחתומה שוה כיון ששרה עליו רוח"ק ואח"כ שר כבגמרא הנ"ל, אבל זה אינו, דאפשר רק כשרתה עליו רוח"ק באתדל"ת ע"י שהוא עורר הרוה"ק אז עשה הפתיחה והחתומה שווים, כיון שגם הוא הי' גם בפתיחה באותו מדרגה כבחתומה, משא"כ כשרתה עליו שכינה באתדל"ת ע"י כיון שלא הי' בתחילתן כמו בחתומה, דבתחילתה שרה עליו שכינה באדל"ע לבד ובחתומה גם באדל"ת, לא עשה החתומה והפתיחה שווים, והגמרא מדייקת כל פרשה שהיתה חביבה על דוד, כלומר שהחביבות היתה על דוד בעבודתו ואתדל"ת, אז עשה הפתיחה והחתומה שווים.

ומובן בזה למה באמת אמרה הגמרא יפתח בה באשרי, הא לפי' התוס' לאו דוקא באשרי רק גם בתהלה הללו' וכו' פתח וחתם, אבל כיון שרק כשרתה עליו שכינה מתחילתו באדל"ת, פתח וחתם שוה, ומתי עורר את הרוה"ק גם מתחילה

באדל"ת, כשחי' אשרי לו, ולא בצער ויגון, ולכן אומרת הגמרא פתח באשרי שזו היתה הסבה שעשה גם שאר הפתיחות והחתימות שוות.

א"א להמשיך ע"ע רוח"ק בשעת צער ויגון ר"ל, בשעה"ק להרח"ו ז"ל איתא שאחד מתנאי הנביא הי' שגם בשעת יסורים יהי' בשמחה, ומ"מ אמר אלישע קחו לי מנגן' כדי להביא א"ע לשמחה, ומשמע שהגם שהי' בשמחה תמיד, מ"מ פגם הצער את שמחתו שהיתה נחוצה לו להמשיך עליו מה"ק ובפרט באתדל"ת, ואפשר זהו ג"כ אחד מהענינים שהקדים ירמי' הנביא לכתוב איכה קודם חורבן ביהמ"ק כמו שאחז"ל שזה הי' הספר שכתב ברוך בן נרי' מפי ירמי', להנ"ל כיון שברוח"ק נאמרה כמו שאמר בפסוק ירמי' ל"ו שד' אמר לו שיכתבנה, ואחר החורבן הי' בצער גדול עד שלא הי' יכול גם לאמור איכה ברוח"ק, כי גם לבכות ולקונן ברוח"ק א"א בלא קצת שמחה, לכן הוצרך להקדימה קודם החורבן.

נבואה א"א בעצבות והגמרא אומרת וכן לדבר הלכה שגם לדבר הלכה צריכים שמחה, לא לסתם הלכה בלבד רק אפילו לדרוש דרוש מן הצרות א"א בשעת שבירת הלב ודכאות הרוח, ויש לפעמים שא"א גם להכריח ואי"ע לאמור ולדרוש מה מגודל השברון והנפילה ר"ל, ובמה אפשר לחזק עצמו עכ"פ מעט כל עוד לא באה הישועה, ובמה אפשר להקים עכ"פ מעט את הרוח בשעת שבירה וציצה כזו, ראשית כל בתפילה ובבטחון שד' אב הרחמן א"א שישליך כ"כ את בניו מעל פניו, וא"א שח"ו יעזבנו בכ"כ סכנה שמסוכנים אנו למען שמו ית', ובטח ירחם תיכף ומיד וכהרף עין יושיענו, אבל במה נתחזק על הקדושים שכבר נהרגו ר"ל, הקרובים והידידים וסתם ישראל אשר כמה מהם נוגעים לנו כנפשינו, ובמה נקומם עצמנו מעט עכ"פ משמועות האיומות הישנות והחדשות, המפרקות את עצמותינו והממסות את לבבנו, בזה שאין אנו לבדנו בצרותינו רק גם הוא ית' כביכול סובל עמנו עמו אנכי בצרה, ולא זו בלבד אלא ישנן צרות שאנו סובלים בעד עצמנו, על חטאינו, או יסורים של אהבה כדי למרק ולטהר אותנו, והוא ית' רק עמנו סובל, וישנן צרות שאנו רק עמו כביכול סובלים, צרות של קידוש השם, אבינו מלכנו עשה למען הרוגים על שם קדשך, שהם הרוגים כביכול למענו ולמען קידוש שמו ית', הושענא סובלת סבלך שישאל גם סובל את סבלו, ועיקר היסורים הם למענו ובשבילי ית' וביסורים כאלו אנו יותר גדולים ויותר מתרוממים, ממילא יותר יכולים מעט להתחזק, הושענא לחמדת יראתך, מרוטת לחי נתונה למכים סובלת סבלך, כי לומדת יראתך, היא לימוד כל התורה שנאמר עלי' ובעבור תהי' יראתו על פניכם, ואיך אפשר ללמוד כשמרוטת לחי ונתונה למכים, מפני שיודעת שסובלת סבלך, ובזה מתחזקת מעט.

ובמה נדע אם הצרות הן בעד חטאינו בלבד, או הן כדי לקדש שמו ית', בזה אם מענים השונאים אותנו לבד, או עיקר שנאתם להתורה ועי"ז גם אותנו מענים, על גזרת המן שאלה הגמרא (מגילה י"ב) מפני מה נתחייבו שונאיהם של ישראל שבאותו הדור כלי', ועל גזרת היונים בנס חנוכה לא שאלה אף שהרגו כמה אלפים מישראל וכבשו כמעט כל א"י! ונכנסו למקדש, והוא מפני שהמן רק על ישראל גזר לכן בטח על חטא היתה הגזרה ושאלה הגמרא מפני מה על איזה חטא, משא"כ על היונים אומרים בימי מתת' כשעמדה מלכות יון הרשעה וכו' להשכיחם תורתך ולהעבירם מעל חקי רצונך, לכן אין לשאל על איזה חטא כיון שיסורים של קידוש השם היו, אף שגם החטאים שהיו להם מרקו, אבל שובה ד' עד מתי, ישראל מוסרים נפשם על קידוש השם, וירחם נא ד' על עמו ובניו הנהרגים ומתסרים למענו ית'.

ויהי בנסוע הארון ויאמר משה קומה ד' ויפוצו אויביו וכו' שונאי ישראל שונאי ד' הם כמו שפרש"י, וזה שדיבר מש"ר זאת אל הארון והלוחות, כנ"ל שזהו הסימן שהיסורים הם על קידוש השם ושונאי ישראל שונאי ד' הם אם מתנפלים על התורה, קומה ד' ויפוצו אויביו וינסו משנאיך מפניך, קומה ד', כי איתא במדרש פ' בשלח עה"פ אז ישיר, אע"פ שמעולם אתה לא נתיישרה כסאך ולא נודעת בעולם אלא מאז ישיר משל למלך ואגוסטוס וכו' זה עומד על הלוח וזה יושב, שיושב יותר התגלות כבודו ית' מעומד, נכון כסאך מאז וכשישראל נושעו ואמרו ישראל שירה [היא] בחי' נתיישרה כסאך, אבל כשח"ו הם בצרה, אז כביכול קומה ד', שזהו חילול השם, לא יושב, לכן ויפוצו אויביו וינסו משנאיך מפניך.

נחזור להנ"ל כל פרשה שהיתה חביבה על דוד שהיתה באתדל"ת, והוא המשיך את השראת השכינה, לכן כשבאה התורה לרמז את הוספת מש"ר על שאר נביאים בנבואת זה הדבר, לא נאמר וידבר ד' אף שד' דיבר לו, לרמז שלא באדל"ע ד' דיבר רק באדל"ת, והוא הי' המסבך בזה ועבודתו הוא, ובזה גדלות הנבואה של זה הדבר שלימה, משא"כ במצרים כה אמר ד' פרש"י בעמדו לפני פרעה נאמרה לו נבואה זו, היינו באדל"ע, לכן לא נאמר בה בחי' תוספת הנבואה של זה הדבר, רק כאן שהיתה באדל"ת שלו.

שנת תש"א, מסעי

ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם' ואלה מסעיהם' למוצאיהם' ונודע הדיוק בספה"ק ב"א שמתחילה כתיב מקודם מוצאיהם ואח"כ מקודם מסעיהם' כי איתא בגמרא סנהדרין צ"ח ע"ב אמר עולא ייתי ולא אחמיני, ע"פ פשוט הוא מפני שראה את גודל הצרות שתהיינה בחבלו של משיח אמר כן, ונבין נא הן נראה מהגמרא שישנן צרות רעות שיותר קשה לסובלן מן המ' ר"ל, במ"ש הגמרא אלמלי נגדוהו לחנניא מו"ע הוי וכו', מ"מ זהו רק בשעה שסובלים את היסורים' משא"כ מקודם וכן אחר היסורים' רוצה כ"א לסבול היסורים ולא למות, כי היסורים אחר שעברו עליו שוב הוא כמקדם וגם נתכפרו עונותיו, ודוד המלך שבח את הקב"ה ע"ז, יסור יסרני י"ק ולמות לא נתנני ואיך זה אמר עולא קודם היסורים ייתי ולא אחמיני, כדי שלא יסבול יסורים של חבלי משיח.

אבל לא מפני צרות עצמו שהוא לא יסבול אותם אמר כן, רק מפני צרות ישראל, שלא יוכל לסבול שישראל כ"כ בצרה, ובפרט עולא יותר לא הי' יכול לראות בצרות ישראל, כי במדה שהאיש יותר אוהב א"ע יותר פחותה אצלו אהבת ישראל, כיון שתמיד דואג רק לעצמו בחי' אני ואפסי עוד, ובמדה שמבטל א"ע יותר, אוהב את ישראל ודואג על צרותיהם יותר, לכן הבעל תאוה שאוהב א"ע ולמלא את תאוותיו, אינו יכול לאהוב באמת את ישראל ולהיפך במדה שמבטל האיש את עצמו ותאוות עצמיותו, אוהב הוא את ישראל, והנה איתא בתוס' ד"ה ופליגא וכו' במס' שבת דף י"ג, דעולא הי' צדיק גמור והי' בטוח שלא יבא לידי הרהור עבירה לכן הי' מנשק לאחותו וכו', וממילא היתה אהבת ישראל אצלו גדולה, לכן אמר ייתי ולא אחמיני ולא אראה את צרות ישראל, עוד אפשר, כי נבין נא גם למצבנו הקטן ענין חבלי משיח, פשוט הוא למרק את העונות קודם התגלות הזאת של ביאת המשיח, אבל למה צריך דור הזה של משיח לסבול גם בעד העונות של דורות שעברו, אבל אחר החטא של אדה"ר אמר ה' בעצב תלדי בנים, לא רק מין נקמה היא, אך נודע העולמות שברא ד' מדרגות ומעלות בהם גדולים וקטנים, שבראם ד' ע"י השתלשלות ותולדות, של עילה ועלול, וקודם החטא היו כולם בטלים לד' וגם העצמות שהיתה לכ"א לעצמו לא היתה בישות לעצמו, כעין הא שגם בעולם אצילות ישנן ספירות שבכ"א עצמיות לעצמה, כי רואין שכ"א נקראה שם לעצמה, ומ"מ העצמות אינה בישות רק בביטול אליו ית', כי באצילות איהו וחייהו חד כנודע, רק שד' ית' ברא בדרך הפלא, שבב"א יתגלה עצמות לעצמה ולא בישות לעצמה וכן הי' גם בעוה"ז, כי גם לעתיד יתעלה עוה"ז לבחי' אצילות כנודע מהאר"י צוק"ל, משא"כ אחד החטא נתגשם העולם ובכ"א יש ישות לעצמו לכן א"א לכל דבר שיוולד היינו שימשך על ידו ויתגלה ממנו אור חדש בלתי שיבא חלק האור של עצמו לידי ביטול, כי א"א לכל דבר שיתגלה בו אור ד' בלתי אם ע"י ביטול היש כנודע, והגרעין שזורעים, קודם שיתגלה על ידו בריאה חדשה, עץ ענפים עלים ופירות, שכל אלו לא היו נראים בו, וגדולים בכמות ממנו כמה אלפים ורבבות פעמים קודם ההתגלות הזאת ממרום על ידו צריך ישות הגרעין להתבטל מקודם, לכן מוכרח כל הגרעין להקרב באדמה, והיא בחי' מיתה והיא גם הענין של הבעצב תלדי בנים והוא ענין מיתה וצעד מיתה לכחות אלו שקודם שנולד ממנה בריאה חדשה צריכים כחות עצמה ממנה להתבטל, וכמו שאיתא במדרש (תנחומא פ' תזריע) ביושבת על המשבר שצ"ט פעיות למיתה ואחת לחיים, ואז ע"י ביטול היש של חלקים ממנה מוכשרת שיברא הוא ית' תולדה חדשה ממנה.

וכעין זה הן חבלי משיח לפי השגתנו, כי הגאולה היא התגלות אלוקית שיגלה ד' מאורו וקדושתו ית', וההתגלות היא ע"י ישראל, שלכן כל הגאולה וזמן הגאולה בישראל תלויים, לכן כדי שיזכו ישראל שיתגלה אור כ"כ ע"י, צריכים להתבטלות כחות מהם והם חבלי משיח, כלומר ד' ית' אמר האני אשביר ולא אוליד (ישעיה ס"ו) שהוא ית' המשביר והמוליד ע"י ישראל, לכן ישראל סובלים החבלי לידה וכחות מהם מתבטלים, ובהם הם מולידים את אורו של משיח, וכמו ביושבת על המשבר בכאב יותר קשה, יודעים שחלק יותר גדול מן הנולד יצא ונתגלה, כן גם כשרואים איש ישראל שמצטער יותר בחבלו של משיח נדע שעל ידו חלק יותר גדול של אור המשיח נתגלה.

ועולא שהי' צדיק גמור אמר לפי שמרמז לנו, ייתי ולא אחמיני, לא שני דברים נפרדים הם ייתי לעצמו, ולא אחמיני לעצמו, רק שניהם דבר אחד, ייתי על ידו כ"כ חלק של משיח וכאב וחבל גדול עד שלא יחמיני שיפטור ויסתלק, אבל לא האיש בעצמו שנפטר ולא זה לבד שמצטער הרבה הוא המוליד את אור הגדול של משיח, רק אם הרבה אנשים בצער או בחד, ואחד מהם נעדר מצרותיו ר"ל, גם מכולם נתגלה אור גדול, כיון שכולם היו באותו צער ובאותו פחד עמו יחד. וזה ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם וכו' כי רש"י פי' בשם המדרש משל למלך שהי' בנו חולה וכו' כאן ישנו כאן הוקרנו כאן חששת את ראשך, (אבל) כל הצרות אלו מיני חבלים היו לגלות אור ד' מוצאיהם למסעיהם ע"פ ד', כי מלכות פה כמ"ש בפתח אליהו והמסעות והקורנו וכו' היו מוצאיהם ע"פ ד' להוציא את מלכות שמים, רק זה החילוק ויכתוב משה, בשעה שכתב אחרי המסעות והצרות כבר ראו מוצאיהם למסעיהם ע"פ ד' שהוא להוציא את "פיי" ד' ע"י המסעות, ואלה מסעיהם למוצאיהם, אבל בשעה שהיו המסעות והצרות היו המסעות מקודם ואח"כ המוצאות, כי בשעת המסעות, הרגישו רק הצרות.

עוד ירמז ויכתוב משה את מוצאיהם וכו' כי אתפשטותא דמשה רבינו הוא בכל דרא ודרא, ולעתיד גם הוא יהי' משיח כנודע מת"ז הק' רמז הפסוק מה שהי' הוא שיחי' ר"ת משה, לכן בכתיבתו פעל שבכל דור ובפרט בדורו של משיח לא תהיינה הצרות והמסעות מקודם לעצמן רק תיכף ומיד יתגלה שהן מוצאות פי' ד' ויתגדל ויתקדש שמי' רבה ע"י ישועת ישראל.

כדאי לחזור שוב על דברי התורה של הרבי מפיאסצנע ולהכניס בלבנו טהרה וחיזוק בעבודת השם בכל מצב שאנחנו נמצאים ולאחר העיון נקיים את העניין תחפש באשר למדנו שהרי יש בהם דברים שאנחנו צריכים לקיים ועל יד זה נתחזק בעבודת השם ובדבודות המידות ונזכה לגאול שלימה אכ"ר